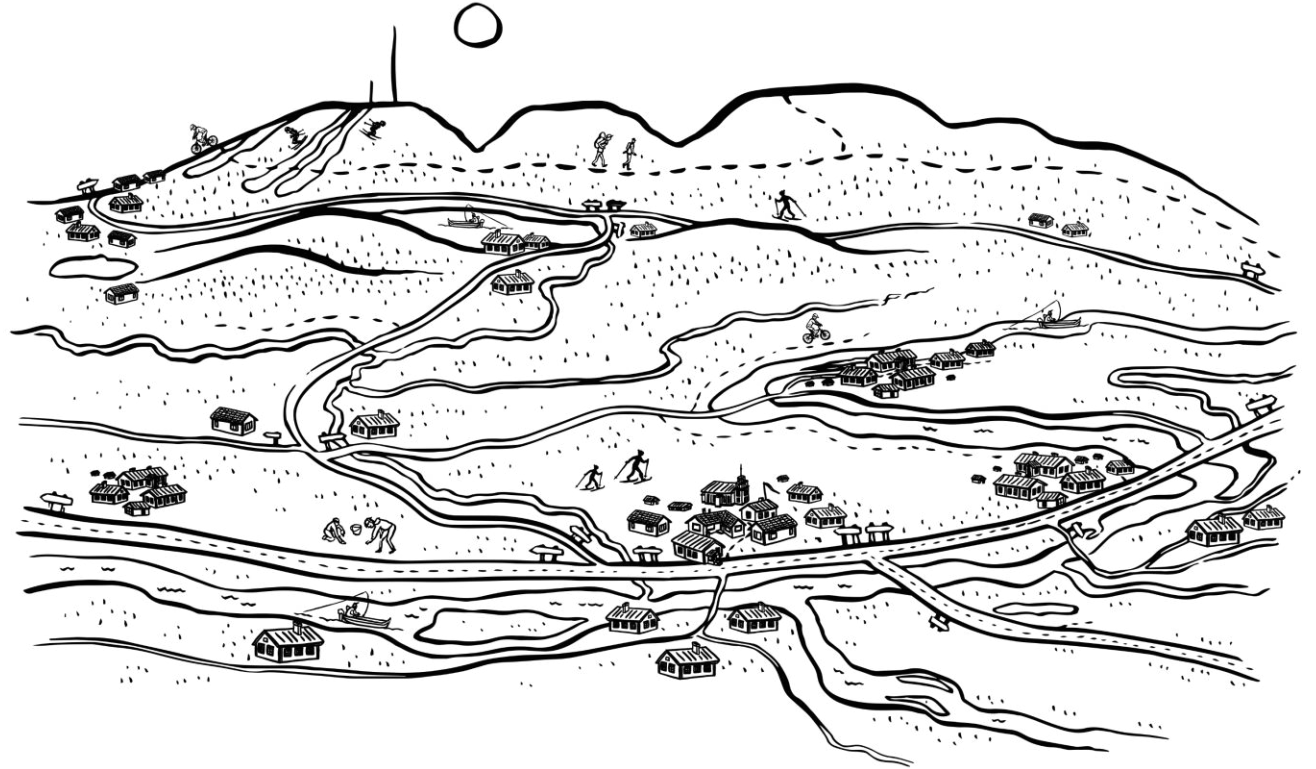

Pelkosenniemen kestävän kasvun ohjelma- hanke

Maa- ja porotalous työpaja 18.2.2025
Cafe Vuopio, Kairala

Pelkosenniemen kestävän kasvun ohjelma

- toteutusaika 1.8.2024 - 31.12.2026
- rahoittaja Euroopan aluekehitysrahasto / Ilmastomuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen -erityistavoite
- toteuttaja Pelkosenniemen kunta
- Budjetti 199 063€, josta EU/valtion osuus 159 250€ ja kunnan osuus 39 813€.
- Kestävyys- ja ilmastoasiantuntija Juha-Pekka Snäkin, elinkeinokoordinaattori Miia Taivalantti

Tavoitteet ja toimenpiteet

Kestävän kasvun hankkeessa:

- 1) laaditaan vuoteen 2040 yltävä ilmastonmuutokseen sopeutumisen kokonaissuunnitelma Pyhän matkailualueelle
 - rakentaminen
 - alueen ekosysteemipalveluiden ja luonnonympäristöjen tunnistaminen ja turvaaminen
 - yleiskaavan uudistaminen
- 2) **selvitetään muiden elinkeinojen sopeutumistarpeet ja tehdään esityksiä elinkeinojen ja elinkeinorakenteen kehittämiseksi: maatalous ja porotalous työpaja 18.2.2025**
- 3) parannetaan kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen sekä kuntaorganisaation valmiuksia avoimeen keskusteluun edistämällä osallistavia suunnittelukäytäntöjä

Ilmiöpohjainen tarkastelu

	MAALLA	VESISTÖISSÄ	ILMAKEHÄSSÄ	LUMI- JA JÄÄPEITTEESSÄ
Mitä tiedetään	ilmastovyöhykkeet muuttuvat, rankkasateet, kuivuus	lämpeneminen, vedenpinta, happamoituminen, happipitoisuus, jäätyminen, Pyhäjärven kuormitus	lämpeneminen, ilmankosteus	jää- ja lumipeitteen muutokset
Suorat vaikutukset	pusikoituminen, puurajan nousu, hulevedet, maastopalot, maatalouden kasvuolot, metsätuhot	rehevöityminen, sinilevä, muutokset kalakannoissa, muut vesiekosysteemien muutokset	arktisten eliöiden kestävyys, eteläisten lajien lisääntyminen	poroelinkeino, kiinteistöt, lumeen perustuvat elinkeinot
Heijaste- ja ketjuuntuneet vaikutukset	maisema, kulttuuri, omaisuus, henkilöt, infrastruktuuri, ruoka, pakolaisuus, matkailu	kalastus, virkistyskäyttö, matkailu	kannanvaihtelut, yksipuolistuminen, tulokaslajit	rakenteet, nollarajasahaus, matkailun reitit

Toimialakohtainen riski- ja haavoittuvuustarkastelu

	ILMASTONMUUTOKSEN VAIKUTUS	RISKIT, HAAVOITTUVUUS (SUORAT JA VÄLILLISET)	PAIKALLINEN POTENTIAALI, SOPEUTUMINEN	KEHITYSTOIMENPITEET
alkutuotanto	ennakoimattomuus, äärisäät, vuodenkierto, luontomuutokset	yrittäjän resurssit, toiminnan vaikeutuminen, luopuminen	metsänhoito, turvemaan pellot, kalankäytön monipuolistaminen, pororuokinnan monipuolistaminen	maatalousmaat, lehtipuut ruokinnassa, hoitokalastushankkeet
maanrakennus	sateet, hulevedet	teiden rakentaminen, perustustyöt, hulevesiohjaus	ennakointi, maa-ainesten kierrättäminen	pohja- ja vesitutkimus, ilmeytysalueet, valuma- alueselvitys
rakentaminen	rasitus, tulvariskit, viihtyisyys	materiaalit, yksityiskohdat, liitokset, rakennuspaikka	kaavoitus, rakennustapaohjeet	kaavoitus, rakennustapaohjeet
kiinteistöala	huoltotarpeiden muutokset olosuhteiden muuttuessa	tarpeen kasvu, kustannusten nousu, kiinteistöjen seuranta	huolto- ja korjaustarpeiden ennakointi	seurannan kehittäminen
matkailu	talvimatkailun haasteet, ympäri vuotisuus, energiankulutus (jäähdytys)	myrskyt, tuulisuus, jäisyys, lumetus, lumen puute, investointien kannattavuus	ympäri vuotisuus, maltilliset kesälämpötilat, paikallisten valveutuneisuus ja edelläkävijyys, palveluiden monipuolistaminen ja ympäri vuotistaminen	uudistavan ja osallistavan matkailun kehittäminen

Työryhmät

1. Kestävä matkailu
- 2. Poro- ja maatalousyrittäjät**
3. Metsänomistajat ja metsätalousyrittäjät
4. Rakentaminen, maanrakentaminen ja kiinteistöt
5. Perinnerakentaminen ja kulttuuriympäristö
6. Luovat alat: kulttuuritoimijat
7. Päätöksentekijät: kunta, seutukunta

Työryhmien moniammatillinen törmäyttäminen

Esimerkki mahdollisesta yhteistyöstä: porotalouden ja metsätalouden tiedonvaihto

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen kytkökset luonnonvarataloudessa

**Ajantasaisen tiedon välittäminen digitaalisesti ja reaaliajassa metsästä:
poronhoito, metsätalous, metsästys, luonnontuotteiden keruu**

RISKIT JA VARAUTUMINEN POROTALOUDESSA

RAVINTO JA RUOKINTA

Jäkälämaat
Kerput
Luppo
Muut alueet

LIKKUMINEN JA TOIMINNOT

Tärkeät reitit ja alueet
Hakkuiden ohjaus

AITAUS JA MUUT

RAKENTEET
Tarhaus
Suuremmat tarhat
Tarhauksen vara-alueet
Aitojen korotus

RISKIT JA VARAUTUMINEN METSÄTALOUDESSA

ETÄMETSÄNOMISTAJAT, PAIKALLISET

METSÄTUHORISKIT (lumi,
hyönteiset, myrsky ym.)

Taimikonhoito

Nuoren metsän hoito

Ensiharvennus

Metsänuudistaminen

**METSÄTIET, PIENNARTIET,
TALVITIET** (kunto)

LUPPOPUUT JA -METSÄT

INFORMAATIO

PORONHOITAJAT

METSÄSTÄJÄT

LUONNONTUOTEKERÄÄJÄT

**Liikkuvat metsässä ympärivuotisesti
Havainnot tärkeistä kohteista**

PAIKALLISET
METSÄNOMISTAJAT